

Ārsts ārstē cilvēku, veterinārārsts — cilvēci

Veterinārija mūsdienās ir viena no prestižākajām profesijām, taču tajā pašā arī emocionāli smaga. Sešus gadus ilgās studijas atsijā apņēmīgākos. Nozare saistīta ar lauksaimniecību, medicīnu, bioloģiju, pārtikas ražošanu, farmāciju, ķīmiju un fiziku. Profesija prasa emocionālo noturību un vajadzību vienmēr pilnveidoties.

Studijas prasa lielu pašdisciplīnu

Veterinārā klinika “DK VETMED” Aizkrauklē darbību sāka 2009. gada oktobrī. Klīnikas īpašniece Kintija Kleimane 2012. gadā absolvēja Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) Veterinārmedicīnas fakultāti.

Kintijai interesēja medicīna, atlika izlem, vai mācīties par cilvēku vai dzīvnieku ārsti. Lielās dzīvnieku mīlestības dēļ viņa izlēma par labu veterinārārsta profesijai. “Bija jāizvēlas, ko darīt pēc pamatskolas beigšanas. Ar pamatskolas izglītību var iestāties tehnikumā un izmācīties par veterinārārsta asistentu. Veterinārārsta palīgu Latvijā sagatavo tehnikumos Smiltenē un Bebrēnē. Tas dod zināšanu bāzi turpmākajām studijām. LLU pirmajā kursā trešdaļa kursabiedru bija no tehnikumiem, pārējie no vidusskolas. Mums bija mazvērtības komplekss, veidojās motivācija mācīties citīgāk, lai turētos līdz kursabiedriem no tehnikuma. Viņiem savukārt bija daudz brīvāka attieksme pret mācībām. Ar mani reizē augstskolu absolvēja tikai trīs kursabiedri, kas zināšanu pamatus bija guvuši tehnikumos. Liela daļa pusceļā izdega, zināšanas viņiem traucēja ielēkt braucošā vilcienā. Macību saturs bija nesalīdzināmi grūtāks nekā tehnikumā, viņi pie tā nebija radušies,” stāsta Kintija.

LLU Veterinārmedicīnas fakultāte ir vienīgā Latvijā, kur var apgūt veterinārārsta profesiju. Absolvējot to, var iegūt augstāko otrā līmeņa profesionālo izglītību, kas līdzvērtīga maģistram un dod tiesības studēt doktorantūrā. Studiju ilgums ir seši gadi. 2006. gadā, kad augstskolā iestājās Kintija, veterinārijas studijām pieteicās rekordliels skaits studentu. Augstskola piedāvāja 50 budžeta vietas, līdz tam tās neaizpildījās, bet gadā, kad aizkraukļiete sāka studijas, nācās pacīnīties, lai tiktu 50 labāko vidū. “Veterinārijas studijām pieteicās ap 130 studentu. Notika konkurss. Ik pēc pusgada bija rotācija. Tiekot budžeta vieta, vēl nenozīmēja, ka var atslābt. Visu laiku bija jācinās. Pēc vidējās atzīmes atlasīja 50 labākos studentus, kuriem piešķīra budžeta apmaksātu studiju vietu, pārējiem par studijām bija jāmaksā. Šobrīd veterinārijas studijas ir vienas no dārgākajām, tolaik pusgada mācību maksa bija ap 300 latiem. Man, par laimi,

VEIKSMES STĀSTS. Veterinārārste Kintija Kleimane ar izglābto mazu ērgli. Foto no personīgā albuma

izdevās saglabāt budžeta vietu vienus studiju gadus, dzīvi atvieglot arī stipendija, ko piešķīra pieciem kursa audzēkņiem. Tas motivēja mācīties. Ģimene nebija tik labi situēta, lai vieglprātīgi attiektos pret valsts apmaksātu studiju vietu. Pēc sešiem gadiem fakultāti absolvēja 31 students,” stāsta aizkraukļiete. Iemesls, kādēļ tik daudzi nepabeidz studijas, ir stingrais režīms. Mācību viela, piemēram, anatomija, tiek sadalīta pa nedēļām. Katru nedēļu mācās kaut ko vienu, dzīvnieka ķermeņa kaulus — mugurkaulu, priekšējā, pakājkāju, galvu. Apgūstot vielu, students iet pie pārniedzēja un diskusijas veidā apliecina zināšanas. “Nepieciešams sevi disciplinēt, stingri ievērot režīmu. Ja

sāk kavēt, tad viss mācību gada grafiks noiet no slīdēm, ar parādiem pie eksāmeniem studentus nelaiž, līdz ar to mācību kursu pabeigt nav iespējams. Tas prasa lielu pašdisciplīnu, neviens aiz rokas nevilks un nepalīdzēs.” Izvēloties veterinārmedicīnas studijas, skolā uzmanība jāpievērš bioloģijas un ķīmijas priekšmetiem.

Jāizvēlas specializācija

Kintija piebilst — maldīgi domāt, ka veterinārijas diplomu noder tikai darbam veterinārājam klīnikā. Patiesībā pēc sešu gadu studijām paveras dažādas karjeras iespējas — darbs Pārtikas un veterinā-

rijā dienestā kā pārtikas inspektoram, pārtikas uzņēmumā pie gaļas sagataves, kautuvē, robežkontrolē, muižā uzraudzīt dzīvnieku eksportu, protams, arī veterinārijas privātpraksēs un klīnikās. Mūsdienās klīnikās iedalās mazo dzīvnieku un liellopu praksēs.

“Veterinārijas studijas tiek apgūtas plašas zināšanas, tomēr nepieciešams specializēties konkrētā jomā. Visu par visu zināt nevar. Ja man tagad pajautātu par lauksaimniecības dzīvniekiem, nespētu sniegt kvalitatīvu atbildi, vajadzētu vērt vaļā grāmatu. Medicīnas zinātne ir ļoti attīstījusies, arī mazo dzīvnieku praksē nepieciešamas dažādas specializācijas — kardioloģija, neiroloģija, ķirurģija, vizuālā diagnostika. Tas ir liels finansiālais slogs. Latvijā specializēties nav iespējams, citās Eiropas valstīs tā ir standarta prakse. Eiropas vetārstu kopiena organizē rezidentūru vetārstiem, kurā var specializēties dažādās jomās. Mazo dzīvnieku veterinārija ir strauji attīstījusies pēdējās pāris desmitgades. Agrāk cilvēkiem pratā nenāca ārstēt kaķi. Arī Veterinārmedicīnas fakultātē notiek pārmaiņas. Pirmajos gados studentiem ielīks pamatus, tad novirzīs attiecīgajā specialitātē — eksotiskie dzīvnieki, liellopi un tamlīdzīgi. Klientu nostāja, ka man viss par visiem dzīvniekiem jāzina, uzden izmīsumu. Es nevaru būt kompetenta visos laucīņos. Esmu profesionāle konkrētā jomā. Tiesi tādēļ gaidu Eiropas vēsmas, kas saliks visu pa plauktiņiem. Šobrīd viss ir sākuma stadijā, bet virzība ir sākusies,” stāsta Kintija.

Augstākais depresijas un pašnāvību risks

Šogad klīnika investējusi līdzekļus vairākās iekārtās. Iegādāts rentģena attīstītājs un sonogrāfs. Iemācās, kā strādāt ar sonogrāfu, Kintija apguva kursus Serbijā. “Divu dienu garumā no rīta līdz vakaram mācījās. Saprātu, ka vēl ir daudz jāapgūst, lai varētu veikt diagnostiku. Nesen bija paredzēti kursi Polijā, pandēmijas dēļ tos neapmeklēju. Kursi ir dārgi, maksā aptuveni 3000 eiro, atsevišķi jāsedz ceļš un dzīvošanas izdevumi. Prakses uzturēšana labā līmenī ir dārga, visu laiku jāmacās un jāpilnveidojas. Veterināriju laikā aizkraukļiete izveidoja ģimeni ar Dāvidu Kleimani, jau praktizējošu veterinārārstu, un kopā realizēja ieceri par privātpraksi. 11 gadu darbības laikā klīnika iemantojusi cilvēku uzticību, šobrīd praksē notiek paplašināšanās remontdarbi, tiek apgūtas papildus trīs telpas. “Aprikojums, diagnostikas aparātūra aizņem daudz vietas. Medicīnas ierīces ir dārgas. Jābūt gatavam atvadīties no četriem vai pieciem ciparskaitļiem summas par vienu diagnostikas aparātūru. Rentģena aparāts ir dārgs, jāievēro augstas prasības.

→ 11. lpp.

→ 10. lpp.

“Esmu introverta, man ir grūti runāt ar cilvēkiem, sāku uztraukties. Ja redzu, ka analīžu rezultāti ir slikti, man ir grūti tieši to pateikt dzīvnieka saimniekam. Nespēju ieteikt eitanizāciju, saimniekam pašam līdz tam jānonāk. Varu pateikt, ka analīzes ir sliktas un es nespēju palīdzēt, bet nepateikšu — ka variantu nav, jānopotē. Cilvēki mēdz pārprast un viest velas cerības. Tās ir manas cilvēciskās komunikācijas kļūdas, kuras ilgi pārdzīvoju. Savulaik kļūdaini domāju, ka veterinārārsts strādā tikai ar dzīvniekiem. Patiesībā tie ir tikai 20%, pārējais laiks paiet, komunicējot ar saimniekiem un pildot dokumentāciju. Parādījās arī satraucošas tendences — vetārsti Latvijā un pasaulē ir vieni no visaugstākā pašnāvību riska profesijām. Psiholoģiskais spiediens ir liels. Lielākā daļa veterinārārstu ir sievietes, kas jau tā ir emocionālas. Studiju gados lektors mani brīdināja, ka esmu izvēlējusies smagu profesiju. Tolaik to vēl neapzinājos. Viņš man ieteica pievērsties kādai aktivitātei, kas iztukšos galvu un palīdzēs atslabināties. Tagad es šo ieteikumu saprotu. Piecus gadus dejojot tautas dejas, bet tas nebija īsti man. Tagad mana aizraušanās ir teniss. Komandā vai grupā individuālā izaugsmē nav tik jūtama. Teniss audzinā manu raksturu, tāpat kā dzīvē — pretiniekus uzspiež savus noteikumus, man jāiet ar sevi galā, lai spēlētu pēc maniem noteikumiem.

Vēlos klīnikā izveidot komandu, kur katrs specializējas savā laucīņā — kādam padodas runāšana, mīrināšana.

Vēlos klīnikā izveidot komandu, kur katrs specializējas savā laucīņā — kādam padodas runāšana, mīrināšana.

Kintija stāsta, ka, tāpat kā cilvēku medicīnā, arī dzīvniekiem arvien aktuālāka kļūst antibiotikālais rezistence — pārāk bieži lietotas antibiotikas, stiprināt dzīvnieka imunitāti. “Cilvēkiem patīk ātri un redzami rezultāti. Viņiem nepatīk nākt un dzīvniekam likt sistēmas nedēļas garumā. Daudzi radušies tie vecās veterinārijas — iedod antibiotikas, un miers. Antibakteriālajai rezistencei ir bīdējo-terinārais centrs ar plašu pakalpojumu klāstu,” stāsta Kintija.

Klīnikas pacientu skaits pieaug, palielinās darba apjoms. Kā klīnikas vadītājai Kintijai jāietiek galā ar daudziem dokumentiem. “Katrs medikaments jāatkrata, ir stingras uzskaites, kas ir psihotropie, narkozes medikamenti. Esmu atbildīga par katru injekciju, par visu, kas notiek klīnikā.”

Jāizvairās no “smagās artilērijas”

Vispieprasītākais pakalpojums ir rutīnas procedūras — vakcinācija un sterilizācija, tad hronisko slimību ārstēšana. “Latvijā dzīvnieku aprūpe nav sakārtota. Daudzviet ārzemēs, piemēram, Anglijā, dzīvnieki ir apdrošināti. Veterinārijas pakalpojumi ir dārgi un cilvēki ar to rēķinās. Dzīvniekam reizi gadā, ja milulis ir sešus, septiņus gadus vecs, tad reizi pusgadā, veic veselības pārbaudi, ņemam analīzes, veic sonogrāfiju. Latvijā pie veterinārārsta ved tikai tad, kad dzīvniekam jau ir pavisam slikti. Cilvēkiem grūti saprast, ka dzīvnieks var ilgi neizrādīt, ka ar viņu kaut kas nav labi. Dabā tā iekārtots, ja izrādī, ka esi slimš vai novārdzies, kļūsti par upuri stiprākajam. Mūsdienās visizteiktākā ir nieru mazspēja. To visbiežāk konstatē pēdējā stadijā, kad dzīvnieku nav iespējams izārstēt,

Fakts

- ◆ Latvijas Lauksaimniecības universitātē veterinārmedicīnas pamatstudijās studiju maksa semestrī ir 1500 eiro, pieejamas 50 valsts finansētas budžeta vietas. Veterinārmedicīnas doktora studijām ir tikai trīs valsts finansētas budžeta vietas, un mācību maksa semestrī ir 1875 eiro.
- ◆ Materiāla tapšanas laikā mājaslapā www.ss.lv bija 13 vakances sadaļā “veterinārārsts”. Veterinārārstus vajag klīnikās un vetaptekās, lielākoties galvaspilsētā, Jelgavā un Ogrē.
- ◆ Jelgavā veterinārājam konsultantam aptiekā atalgojums norādīts no 810 līdz 1015 eiro par pilnu slodzi, veterinārājam asistentam klīnikā bruto mēnesalga ir 600 eiro.
- ◆ Latvijas Veterinārārstu biedrības mājaslapā ir sertificēto veterinārārstu saraksts, kas atjaunots šī gada 4. augustā. Latvijā šobrīd ir 1063 sertificēti veterinārārsti.

tikai novērst tālāko progresu. Aknu mazspēju var konstatēt ātrāk, jo pacienta āda kļūst dzeltena (ikteriska), kas ļauj slimību diagnosticēt no visaugstākā pašnāvību riska profesijām. Psiholoģiskais spiediens ir liels. Lielākā daļa veterinārārstu ir sievietes, kas jau tā ir emocionālas. Studiju gados lektors mani brīdināja, ka esmu izvēlējusies smagu profesiju. Tolaik to vēl neapzinājos. Viņš man ieteica pievērsties kādai aktivitātei, kas iztukšos galvu un palīdzēs atslabināties. Tagad es šo ieteikumu saprotu. Piecus gadus dejojot tautas dejas, bet tas nebija īsti man. Tagad mana aizraušanās ir teniss. Komandā vai grupā individuālā izaugsmē nav tik jūtama. Teniss audzinā manu raksturu, tāpat kā dzīvē — pretiniekus uzspiež savus noteikumus, man jāiet ar sevi galā, lai spēlētu pēc maniem noteikumiem.

Vēlos klīnikā izveidot komandu, kur katrs specializējas savā laucīņā — kādam padodas runāšana, mīrināšana.

Kintija stāsta, ka, tāpat kā cilvēku medicīnā, arī dzīvniekiem arvien aktuālāka kļūst antibiotikālais rezistence — pārāk bieži lietotas antibiotikas, stiprināt dzīvnieka imunitāti. “Cilvēkiem patīk ātri un redzami rezultāti. Viņiem nepatīk nākt un dzīvniekam likt sistēmas nedēļas garumā. Daudzi radušies tie vecās veterinārijas — iedod antibiotikas, un miers. Antibakteriālajai rezistencei ir bīdējo-terinārais centrs ar plašu pakalpojumu klāstu,” stāsta Kintija.

Klīnikas pacientu skaits pieaug, palielinās darba apjoms. Kā klīnikas vadītājai Kintijai jāietiek galā ar daudziem dokumentiem. “Katrs medikaments jāatkrata, ir stingras uzskaites, kas ir psihotropie, narkozes medikamenti. Esmu atbildīga par katru injekciju, par visu, kas notiek klīnikā.”

Jāizvairās no “smagās artilērijas”

Vispieprasītākais pakalpojums ir rutīnas procedūras — vakcinācija un sterilizācija, tad hronisko slimību ārstēšana. “Latvijā dzīvnieku aprūpe nav sakārtota. Daudzviet ārzemēs, piemēram, Anglijā, dzīvnieki ir apdrošināti. Veterinārijas pakalpojumi ir dārgi un cilvēki ar to rēķinās. Dzīvniekam reizi gadā, ja milulis ir sešus, septiņus gadus vecs, tad reizi pusgadā, veic veselības pārbaudi, ņemam analīzes, veic sonogrāfiju. Latvijā pie veterinārārsta ved tikai tad, kad dzīvniekam jau ir pavisam slikti. Cilvēkiem grūti saprast, ka dzīvnieks var ilgi neizrādīt, ka ar viņu kaut kas nav labi. Dabā tā iekārtots, ja izrādī, ka esi slimš vai novārdzies, kļūsti par upuri stiprākajam. Mūsdienās visizteiktākā ir nieru mazspēja. To visbiežāk konstatē pēdējā stadijā, kad dzīvnieku nav iespējams izārstēt,

Kodumi, skrāpējumi ir ikdiena

Ilgās prakses darbības laikā pie Kintijas vesti dažādi dzīvnieki. Savulaik uz sistēmām klīnikā veda jēru, tāchi viens no unikālākajiem apmeklētājiem bijis mazais ērglis. To notrieca un atveda uz klīniku pie Kintijas. “Vispār jau mēs ne-dristkam pieņemt savvaļas dzīvniekus, to var traktēt kā malmudniecību vai nelikumīgu darbību. Taču cilvēks, kurš bija notricējis ērgli, pārdzīvoja un negribēja putnu atstāt par barību lapsām. Viņa stā-

stāvēt, gulēja uz sāna. Viņam nebija rīšanas refleksa. Iedevām pretstāpju zāles un mērslīgi barojām. Pēc trīs dienām viņš jau pats spēja nostāvēt. Sazinājāmies ar kādu vīru Madonas pusē, kuram ir dzīvnieku rezervāri. Viņš novērtēja ērgli un secināja, ka tas ir spējīgs lidot. Mūsu veiksmes stāsts — ērglis atkopās un tika palaiests atpakaļ savvaļā. Mums tas bija interesants piedzīvojums. Būt ērglim tuvumā negadās bieži, šķietami ražīgais putns patiesībā bija ļoti viegls un svēra vien kilogramu,” stāsta Kintija. Pirms vairākiem gadiem pie veterinārārstes bija atgādāta čūska, kurai nevarēja būt pēcnācēju. Tādu klientus Kintija sūta pie eksotisko dzīvnieku specialīstiem, kas tos pārzina. Eksotiskajiem dzīvniekiem nepieciešami arī atšķirīgi medikamenti un medicīnas instrumenti.

Veterinārija ir augsta riska specialitāte, dzīvnieka uzvedību nav iespējams paredzēt. “Pārsvāri tie ir kaķi, kas mūs saskrāpē. Reizi nedēļā kaut kas atgadās. Ar kolēģiem radušies tie vecās veterinārijas — iedod antibiotikas, un miers. Antibakteriālajai rezistencei ir bīdējo-terinārais centrs ar plašu pakalpojumu klāstu,” stāsta Kintija.

Klīnikas pacientu skaits pieaug, palielinās darba apjoms. Kā klīnikas vadītājai Kintijai jāietiek galā ar daudziem dokumentiem. “Katrs medikaments jāatkrata, ir stingras uzskaites, kas ir psihotropie, narkozes medikamenti. Esmu atbildīga par katru injekciju, par visu, kas notiek klīnikā.”

Kodumi, skrāpējumi ir ikdiena

Ilgās prakses darbības laikā pie Kintijas vesti dažādi dzīvnieki. Savulaik uz sistēmām klīnikā veda jēru, tāchi viens no unikālākajiem apmeklētājiem bijis mazais ērglis. To notrieca un atveda uz klīniku pie Kintijas. “Vispār jau mēs ne-dristkam pieņemt savvaļas dzīvniekus, to var traktēt kā malmudniecību vai nelikumīgu darbību. Taču cilvēks, kurš bija notricējis ērgli, pārdzīvoja un negribēja putnu atstāt par barību lapsām. Viņa stā-

Veterinārārsta misija — padarīt dzīvi labāku

KASPARS KOVALENKO: “Galvenais ir entuziasms, gribēšana mācīties un vēlme padarīt pasauli labāku. Tā ir veterinārārsta misija.”

Kaspars Kovalenko, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes dekāns, stāsta, kādas ir tendences veterinārmedicīnas studijās un par to, kā audzis profesijas prestižs.

— Kāda ir interese par veterinārmedicīnas studijām?

— Studētgrībētāju skaits pēdējos 30 gados nav stipri mainījies. Veterinārmedicīnā ik gadu studijas sāk apmēram 75 studenti. Universitātē ir arī grupa ārvalstu studentiem. Beidzēju īpatsvars ir aptuveni 50%, dažkārt nedaudz mazāk. Veiktās reformas izglītības sistēmā atsaucas uz studentu skaitu un sekmēm. Neap-šaubāmi, veterinārmedicīnas studijas ir smagas, tas ir viens no galvenajiem faktoriem, kāpēc studenti neiztur līdz galam. Daudzi sāk studijas, jo viņiem vienkārši patīk dzīvnieki, tomēr šajā nozarē ar mīlestību pret dzīvniekiem vien nepietiek. Nozare ietver dzīvnieku legālo eitanāziju. Studiju procesā daudzi apzinās, cik psiholoģiski smags darbs veterinārārstam ir patiesībā.

— Kāds nozarē ir atalgojums?

— Atalgojums atkarīgs no slo-dzes lieluma un prakses atrašanās vietas, bet amplitūda ir plaša — veterinārārsts mēnesi var nopelnīt pat vairākus tūkstošus. Uzskatām, ka cienīga veterinārārsta alga Latvijā “uz rokas” ir 1000 līdz 1200 eiro. Ienākumus ietekmē klīnikas atrašanās vieta, dzīvnieku plūsma, vai veterinārārsts ir vai nav eksperts savā jomā un citi faktori. Ir ierindas veterinārārsti un savas jomas eksperti — kardioloģija, osteoloģija utt. Eksperti par vīziti prasa vairāk. Tas ir tāpat kā cilvēku medicīnā — ģimenes ārsta konsultācijas maksa atšķirsies no vīzites pie konkrēta speciālista.

Veterinārārsta profesija kļūst ar-

vien prestižāka, to apliecina arī ārzemju studentu pieaugošā interese. Profesijas prestižu sagrāva padomju laikā. Veterinārārsts tika uzskatīts par dzīvnieku kopēju un zootehniķa paveidā izpildītāju. Mūsdienās veterinārārsts ir neatkarīga profesija, starpdisciplināra nozare starp medicīnu un lauksaimniecību. Diemžēl tirgus diktē savus noteikumus, un laukos veterinārārstu ir grūti atrast. Laukos dzīvojošo maksātspēja ir zemāka, tādēļ veterinārārsti biežāk izvēlas palikt pil-sētā vai strādāt, apkalpojot lielākas teritorijas. Agrāk veterinārārsti bija piesaistīti vienai saimniecībai. Paralēli tiešajiem pienākumiem kopā ar citiem strādniekiem darīja dažā-dus saimniecības darbus, tādējādi tika sagrauts profesijas prestižs. Tagad viens speciālists apkalpo vairākas fermas un saimniecības, apbraukājot plašāku teritoriju.

— Cilvēku attieksme pret veterināriju ir mainījies?

— Ļoti mainījies. 1990. gados veterinārmedicīna balstījās uz lauk-saimniecības dzīvnieku ārstēšanu. Suņi un kaķi bija sekundāri, kas pa kājām trāpījās, to paārstēja, speciāli neviens šajā jautājumā neiedziļinājās. Tas bija politisks uzstādījums — mīļdzīvnieki īpaši neuztrauca, galvenais bija produktivitāte. Mūsdienās mīļdzīvnieki cilvēkiem sniedz emocionālo atbalstu, tie kļuvuši par ģimenes locekļiem. Protams, kopu-nā esam vēl tālu no pārtikušo Rietumeiropas iedzīvotāju attieksmes pret mīļdzīvniekiem. Neesam gatavi terēt simtus un tūkstošus eiro, lai pagarinātu dzīvnieka mūžu par dažiem gadiem. Latvijā atmet ar roku, dzīvniekus kļūst par apgrūtinājumu un no viņa atvadās. Tomēr pārmaiņas ir, cilvēki kļūst arvien empātiskāki pret mājas mīļiem, gādā par viņiem kā par ģimenes locekļiem.

— Kas jāliek aiz auss tiem, kas plāno studēt veterinārmedicīnu?

— Jāgrib studēt, mācīties un izzināt. Nepieciešama zinātkāre. Vēlams bioloģijas un angļu valodu zināšanas. Diemžēl liela daļa literatūras ir tieši angļu valodā, veterinārais izglītības tirgus latviešu valodā ir niecīgs. Angļu valoda ir zinātnes valoda mūsdienās, bez tās iztikat nav iespējams. Fizika, bioloģija, ķīmija un valodu zināšanas ir svarīgākas, kas būs nepieciešamas veterinārmedicīnas studijās. Ja šie priekšmeti interesē, tad nebūs problēmu studēt, veterinārārsti un savas jomas eksperti — kardioloģija, osteoloģija utt. Eksperti par vīziti prasa vairāk. Tas ir tāpat kā cilvēku medicīnā — ģimenes ārsta konsultācijas maksa atšķirsies no vīzites pie konkrēta speciālista.

10. un 11. lappusi sagatavoja Ginta Grincēviča.

MAF Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.